

Overeensstemmelse med Grundføtningerne i den gjældende Lovgivning. Der skal her ikke forholdsvis anderledes, end i mange andre lignende Tilfælde; Panthaveren vil, under Jagttagelse af hvad den nye Lov maatte foreskrive om bestemtlig Anmeldelse for Finantsministeriet, have at gaae frem paa samme Maade, som hvor han ellers vil holde sig til sit Pant; Forholdet mellem flere Panthavere indbyrdes maa ogsaa ganske bedømmes efter de almindelige Regler. Jeg troer overalt, at Sagen, naar mit Forslag følges, vil ordne sig uden stor Banfæstighed. De Vedkommende ville i de allerfleste Tilfælde vide at arrangere sig; men dette kan og maa overlades til dem selv.

Indenrigsministeren: Det er klart, at de to Spørgsmaal, som her ere behandlede, staae i næste Forening med hinanden. Jeg troer, at den ærede Rigsdagsmand fra Viborg har brugt et urigtigt Udtryk i Begyndelsen af sit Foredrag, naar han sagde, at ved Loven gik Privilegiet ud fra Jorden, men det forekommer mig, at deraf følger ligefrem, at det Bederlag, som træder i Stedet for Privilegiet, ogsaa bør følge Jorden. Det er vistnok en rigtig Grundføtning, og jeg indrømmer, at, naar den forfølges consequent, fører den til, at Bederlaget bør knyttes til det samme Retssubject, som før havde Privilegiet, at det bør knyttes til Fideicommisset, knyttes til Pantet, for at Panthaverne kunne have saa megen Beskyttelse for deres Ret som muligt. Der er gjort en Indvending imod at tage dette Princip til Følge med Hensyn til Lehn, Stamhuse og Fideicommisseser, og denne er støttet paa Grundloven. Den sidste ærede Taler har udviklet, hvorledes det, man har villet udele af Grundloven, neppe følger af denne, og hvorledes en Overretsdøm, som man har paaberaabt sig i saa Henseende, neppe kan tillægges Anvendelse

her, da der var Tale om Opsamling af en Capital, som skulde anvendes til derfor atter at købe Jordegods, hvorimod her kun er Tale om en Bederlagscapital, der skal bevares som saadan, og derfor retsfærdigt bør blive hos dem, som have Ret til Lehnet, og forenes med Lehnet, saaledes som Udkastet gaaer ud paa, saalænge Fideicommisset bestaaer. Herimod kan der heller ikke være Noget at indvende med Hensyn til Grundloven; thi Oprettelsen af Fideicommisseser er ingenlunde udelukket ved den paagjældende Paragraph i Grundloven, saavidt det ligger i Ordene. Man har heller ikke støttet sig stærkt paa dette Argument, som er hentet fra Grundloven, men man har støttet sig paa, at de nuværende Eier behøve at faae Penge til deres frie Raadighed, for at lette Overgangen. Men man kan vistnok antage, at Lehnscontrollen vil finde sig i de Bempelser, som kunne være fornødne, for at lette den nuværende Eier, hvis det maatte være absolut fornødent. Der kan jo optages Laan paa denne Bederlagscapital med Forpligtelse til Afbetaling i en vis Række af Aar, og saaledes vil Lehnscontrollen have det fuldkommen i sin Magt at skaffe den nuværende Eier den Lettelse, som han behøver, uden derfor at fravige det rigtige Princip, at Bederlagssummen bliver ved det Gods, som før havde Privilegiet. Det er unægteligt, at dette samme Princip ikke i Lovudkastet er gennemført med Hensyn til Panthaverne i sin fulde Udstrækning; men jeg tillod mig allerede under Sagens foreløbige Behandling at indrømme Usikkerheden af, at det med Hensyn til Panthaverne erholdt en noget videre Udstrækning. Det forholder sig rigtigt, at Principet har været erkendt under de tidligere Forhandlinger; men man er ikke ved de tidligere Lovforslag gaaet videre end i det Forslag, Regjeringen har fremlagt.